

SÚÐAVÍKURHREPPUR HAFNAR- OG IÐNAÐARSVÆÐI INN AF LANGEYRI DEILISKIPULAGSBREYTING

Greinargerð og umhverfismatskýrsla

Í kynningu

07. mars 2022

SAMÞYKKTIR

Deiliskipulagsbreyting þessi sem fengið hefur meðferð í samræmi við ákvæði 1. mgr. 43. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 m.s.br. var samþykkt í

Sveitarstjórn:

þann _____

Tillagan var auglýst frá _____

með athugasemdafresti til _____

Auglýsing um gildistöku deiliskipulagsins var birt í B-deild Stjórnartíðinda

þann _____

ÖNNUR SKIPULAGSGÖGN:

Skipulagsuppdráttur: Súðavíkurreppur. Hafnar- og iðnaðarsvæði inn af Langeyri. Deiliskipulagsbreyting. Í kynningu.

Dags. 07. mars 2022. A2 - mkv. 1:2000

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	ii
1 Inngangur	1
1.1 Markmið og tildrög deiliskipulagsbreytingar	1
1.2 Málsmeðferð og kynning	1
2 Forsendur og samhengi skipulagsgerðar	3
2.1 Skipulagssvæðið og fyrirhugaðar breytingar.....	3
2.2 Náttúruminjar.....	3
2.3 menningarminjar.....	3
2.4 Staða aðalskipulags	4
3 breyting á deiliskipulagi	6
3.1 Almenn	6
3.2 breyting á uppdrætti	6
3.3 breyting á greinargerð	6
4 Umhverfismat	8
4.1 Matsskylda áætlunar	8
4.2 Viðmið og vísar.....	8
4.3 Aðferðir við umhverfismat og framsetning niðurstaðna	12
4.4 Stefnukostir	13
4.5 Áhrif Deiliskipulagsbreytingar	14
4.6 Niðurstaða.....	18
4.7 Eftirfylgni og vöktun	18
5 Heimildir	19

1 INNGANGUR

Hér er sett fram breyting á deiliskipulagi hafnar- og iðnaðarsvæðis inn af Langeyri, sem tók gildi í ágúst 2020. Tillagan er í samræmi við tillögu að breytingu *Aðalskipulags Súðavíkurhrepps 2018-2030* sem unnin er samhliða deiliskipulagsbreytingunni.

1.1 MARKMIÐ OG TILDRÖG DEILISKIPULAGSBREYTINGAR

Markmið breytingarinnar er að auka rými á athafnasvæði fyrirhugaðrar kalkþörungaverksmiðju innan Langeyrar. Það er gert til að hægt verði að koma fyrir hráefnisþróum en þeim er ætlað að koma í veg fyrir að set berist til sjávar. Með breytingunni stækkar athafnasvæði á lóð nr. 1 og fyrirhuguð landfylling stækkar miðað við gildandi deiliskipulag. Mörk deiliskipulagsins færast að landi Hlíðar (mynd 1).

Eins og fram kemur í gildandi deiliskipulagi hyggst Íslenska kalkþörungafélagið byggja kalkþörungaverksmiðju innan Langeyrar sem vinna á allt að 120.000 m³ af kalkþörungaseti úr Ísafjarðardjúpi á ári. Framkvæmdin felur í sér viðlegukant, hráefnislón, grófgeymslusvæði, aðkomuveg og byggingu verksmiðju og skrifstofuhúsnæði á væntanlegri landfyllingu innan Langeyrar.

Við nánari hönnun og útfærslu á verksmiðjunni hefur komið í ljós að þörf er á stærra hráefnissvæði en áætlað var í fyrstu, til að hægt sé að koma í veg fyrir að grugg berist til sjávar úr hráefnis- og setlónum með því að nota fullnægjandi hreinsitækni. Stefna fyrirtækisins er að hámarka hreinsun frárennslisvatns úr hráefnisþróum. Ekki er gerð breyting á skilmálum um byggingar innan deiliskipulagsvæðis.

Mynd 1 Afmörkun deiliskipulags í tillögu að breytingu. Loftmynd: Loftmyndir ehf.

1.2 MÁLSMEÐFERÐ OG KYNNING

Deiliskipulagsbreytingin er unnin samkvæmt 1. mgr. 43. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Skipulagsgerðin er háð lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Umhverfismatsskýrslan er fléttuð inn í þessa greinargerð og kynningar- og umsagnarferli umhverfismatsins er samtvinnað deiliskipulagsbreytingunni.

Sveitarsjórn hefur ákveðið að falla frá kynningu á vinnslustigi skv. 5.6.1. gr. skipulagsreglugerðar nr. 90/2013 m.s.br., þar sem allar meginforsendur liggja fyrir í aðalskipulagi. Tillagan verður auglýst í samræmi við 43. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Umsagnaraðilar eru:

- ✓ Umhverfisstofnun
- ✓ Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða
- ✓ Minjastofnun
- ✓ Orkubú Vestfjarða
- ✓ Vegagerðin
- ✓ Veðurstofa Íslands
- ✓ Orkustofnun
- ✓ Náttúrufræðistofnun
- ✓ Samgöngustofa
- ✓ Fiskistofa
- ✓ Aðliggjandi sveitarfélög

2 FORSENDUR OG SAMHENGI SKIPULAGSGERÐAR

2.1 SKIPULAGSSVÆÐIÐ OG FYRIRHUGAÐAR BREYTINGAR

Skipulagsbreytingin tekur til fyrirhugaðs athafnasvæðis og landfyllingar inn af Langeyri, syðst og innst í Súðavík (mynd 2). Þar er í aðal- og deiliskipulagi gert ráð fyrir kalkþörungaverksmiðju og nýjum hafnarkanti fyrir iðnaðarstarfsemi.

Athafnasvæðið og landfyllingin (lóð 1) munu stækka til suðurs. Sunnan við fyrirhugaðan hafnarkant, við hráefnissvæðið, verða reknir niður staurar á viðlegustað dæluskips. Mörk deiliskipulagsins færast um 25 metra til suðurs og ná að landi Hlíðar.

Innan byggingarreits (A) verður eins og áður heimilt að reisa verksmiðjubyggingu, grófgeymslu og skrifstofu- og starfsmannahúsnæði. Svæði sem í gildandi deiliskipulagi eru skilgreind fyrir hráefnislón og setþró verður eftir breytingu einn byggingarreitur (B) fyrir hráefnisþrær, hráefnislón og setþró (setlón).

Hér er fjallað um áhrif deiliskipulagsbreytingarinnar en í gildandi deiliskipulagi er fjallað um heildaráhrif deiliskipulagsins, þ.e. fyrirhugaðar landfyllingar og verksmiðju.

2.2 NÁTTÚRUMINJAR

Svæðið sem skipulagsbreytingar ná til er ekki á náttúruminjaskrá né innan vatnsverndarsvæðis. Þar er heldur ekki að finna minjar sem njóta verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga. Fjallað er um vistgerðir í gildandi deiliskipulagi. Nýlegar fuglatalningar á fjörusvæðunum sunnan við Langeyri hafa sýnt að fjaran er töluvert notuð af andfuglum, einkum á flóði. Þar er

mest af æðarfugli en einnig toppendur, stokkendur og stundum álftrir. Þá hafa hafarnir sést á veiðum á þessum slóðum.¹

Náttúrustofa Vestfjarða hefur unnið fyrir Súðavíkurrepp að frekari umhverfisrannsóknnum í tengslum við fyrirhugaðar framkvæmdir.² Markmið rannsókna var að kanna hvaða fuglar, gróður, þörungar og smádyr í fjöru og í hafsbotni finnast á svæðinu, hver þéttleiki þeirra er og hvort þar sé að finna sjaldgæfar tegundir. Styrkur steinefna, snefilefna og þungmálma var mældur í jarðvegi, gróðri, sjó og á hafsbotni. Auk þess var selta, hitastig, dýpi, súrefni, blaðgrænu og grugg mælt í sjó. Niðurstöðurnar rannsóknarinnar verða nýttar sem bakgrunnsgögn. Fjallað er um þessar rannsóknir í kafla 4 en þær munu einnig nýtast við leyfisveitingar.

2.3 MENNINGARMINJAR

Í gildandi aðalskipulagi og deiliskipulagi kemur fram að búast megi við að fornminjar í sjó verði fyrir áhrifum með tilkomu landfyllingarinnar. Lagt var til að gerðir yrðu könnunarskurðir í samræmi við umsagnir við aðalskipulagið.

Fornleifaskráning vorið 2021 staðfestir að talsverðar minjar er að finna á sjávarbotni á fyrirhuguðu framkvæmdarsvæði, m.a. hvalbein.³

Mest áberandi eru minjar eftir veru norskra hvalveiðimanna sem gerðu út frá Langeyri frá 1883-1904. Hvalveiðistöðvar Norðmanna á Íslandi eru fáar og þar af leiðandi er hér um að ræða einstaka minjaheild. Minjarnar hafa mikið innlent og alþjóðlegt verndargildi en auk þess hafa hvalbein mikið fræðilegt gildi þar sem fornleifa- og líffræðilegar rannsóknir á þeim geta gefið margvíslegar hugmyndir um lífssögu hvalastofna við Ísland svo og upplýsingar um áhrif veiða á hvalastofna síðustu aldirnar.

Fornleifauppgröfturinn sýndi að á framkvæmdarsvæðinu er setlag sem er þykkast norðaustan megin en þynnist til suðvesturs og er alveg horfið í u.þ.b. 160 metra frá jaðri framkvæmdarsvæðisins norðan megin. Minjarnar

¹ Náttúrufræðistofnun, 2021

² Cristian Gallo o.fl., 2021

³ Ragnar Edvardsson, 2021

eru að mestu bundnar við norðaustur hluta framkvæmdasvæðisins en búast má við að fleiri minjar séu á sjávarbotninum austan við framkvæmdarsvæðið, þ.e. meðfram Langeyrinni.⁴

Til að koma í veg fyrir að minjarnar eyðileggist er í gildandi deiliskipulagi ákvæði um að færa minjarnar út fyrir framkvæmdasvæðið eða að þær skuli teknar upp til varðveislu. Engar fornminjar hafa fundist á landi innan framkvæmasvæðisins.⁵

2.4 STAÐA AÐALSKIPULAGS

Aðalskipulag Súðavíkurbreytingar 2018-2030 tók gildi í júní 2020. Í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir kalkþörungaverksmiðju og nýjum hafnarkanti á landfyllingu innan við Langeyri.

Sveitarstjórn Súðavíkurbreytingar samþykkti að kynna breytingu á aðalskipulaginu á vinnslustigi þann 11. febrúar 2022. Í breytingunni er gert ráð fyrir stækkun iðnaðarsvæðis I9 til að koma megi fyrir hráefnisþróum, ásamt hráefnislóni og setþró (setlóni). Hráefnisþróunum er ætlað að hindra að set berist til sjávar.

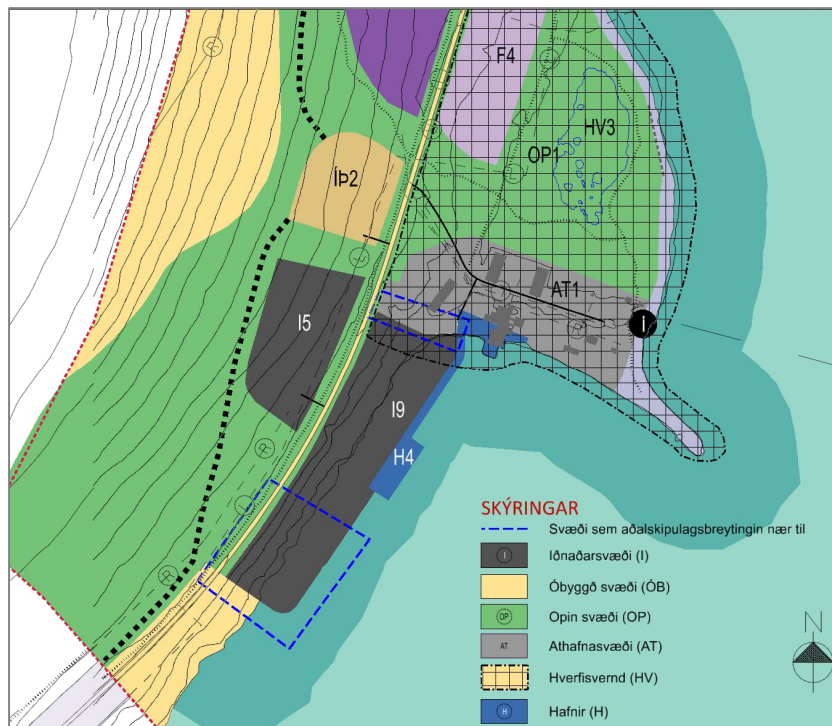
Að sunnanverðu stækkar Iðnaðarsvæði I9 um 0,9 ha til suðurs miðað við núgildandi aðalskipulagsupprátt. Þannig skapast rými fyrir hráefnisþræ og aðra nauðsynlega aðstöðu. Á norðanverðu iðnaðarsvæðinu færast mörk þess og athafnasvæðis (AT1) til suðurs. Færslan er gerð til að skipulagið endurspegli betur núverandi og fyrirhugaða nýtingu á lóð Langeyrar 2 í samræmi við gildandi deiliskipulag. Við færsluna stækkar athafnasvæðið um 0,4 ha og iðnaðarsvæðið minnkar sem því nemur. Í heild stækkar því iðnaðarsvæðið um 0,5 ha og verður 4 ha.

Í gildandi aðalskipulagi er heimild fyrir allt að 3,8 ha fyllingu (hluti af svæði I9 og H4). Eftir breytingu verður landfyllingin, utan strandlínu, 2,3 ha á uppdrætti og því innan stærðarmarka skipulagsins.

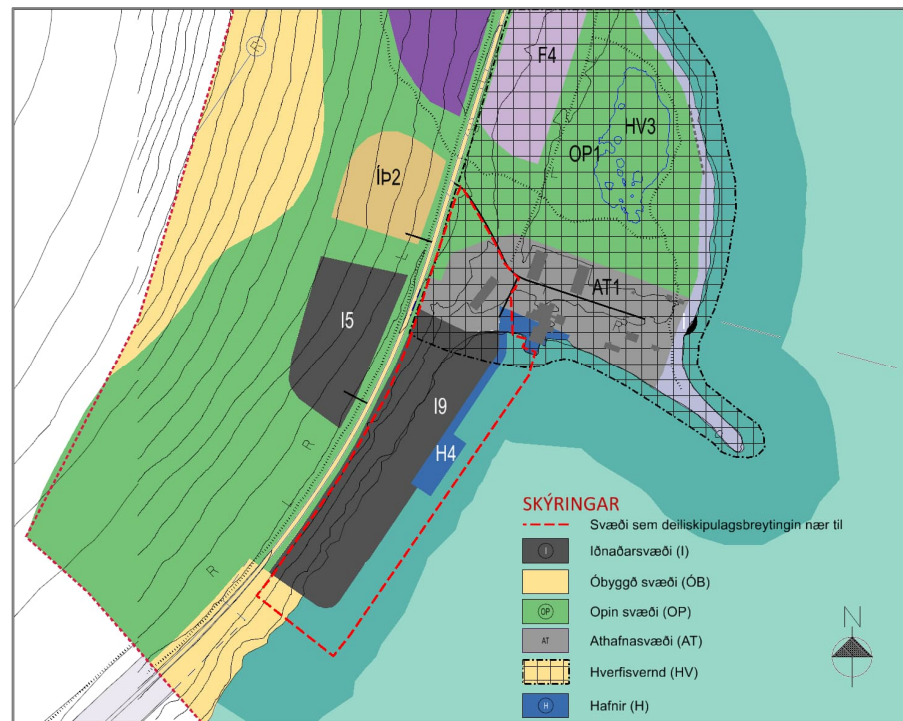
Deiliskipulagsbreytingin er í samræmi við aðalskipulagsbreytinguna.

⁴ Ragnar Edvardsson, 2021

⁵ Ragnar Edvardsson, 2017

Mynd 2 Tillaga að breytingu Aðalskipulags Súðavíkurrepps. Breytingin felur í sér stækkun á iðnaðarsvæði I9 til suðurs.

Mynd 3 Afmörkun deiliskipulags hafnar- og iðnaðarsvæðis inn af Langeyri.

3 BREYTING Á DEILISKIPULAGI

3.1 ALMENNT

Gerðar eru breytingar á skipulagsuppdrætti og greinargerð í samræmi við tilgang og markmið breytingartillögunnar.

3.2 BREYTING Á UPPDRÆTTI

Skipulagssvæðið stækkar til suðurs um 25 m að jarðarmörkum Hlíðar.

Lóð nr. 1 stækkar til suðurs um 13 m á landi en um 57 m í sjó, alls um 3.080 m².

Landfylling í sjó stækkar um 2507 m² til suðurs.

Svæði fyrir hráefnisbræur og setþró/setlónlón stækkar til suðurs á landfyllingu og verður skilgreind sem byggingarreitur B.

Gert er ráð fyrir viðlegustað utan við byggingarreit B, sunnan viðlegukants.

Lóðamörk lóðar nr. 1 eru hnitsett og hnitatafla uppfærð.

Aðkomuvegur frá hafnarsvæðinu að lóð nr. 1 er skilgreindur í norðaustur horni lóðarinnar.

3.3 BREYTING Á GREINARGERÐ

KAFLI 3. DEILISKIPULAG

Fyrir breytingu: Deiliskipulagssvæðið er 66.590 m² að stærð. Það er hnitsett á skipulagsuppdrætti. Svæðið afmarkast til norðvesturs af Þjóðvegi 61 frá hnitpunkti 1 til hnitpunktar 6. Þaðan liggja mörkin meðfram Langeyarvegi út í fjöru í kverkinni við grjótfyllingu. Deiliskipulagsmörkin liggja þaðan suðvestur u.þ.b. 92 metra út fyrir stórstraumsfjöru frá hnitpunkti 20 til hnitpunktar 22. Þaðan liggja mörkin í hnitpunkti 1 við Þjóðveg nr. 61.

Eftir breytingu: Deiliskipulagssvæðið er 70.121 m² að stærð. Það er hnitasett á skipulagsuppdrætti. Svæðið afmarkast til norðvesturs af

Þjóðvegi 61 frá hnitpunkti 24 að hnitpunktum 1-6. Frá hnitpunkti 6 liggja mörkin meðfram Langeyarvegi út í fjöru í kverkinni við grjótfyllingu. Deiliskipulagsmörkin liggja þaðan til suðvesturs u.þ.b. 90 metra út fyrir fjöru frá hnitpunkti 20 að hnitpunkti 23. Frá hnitpunkti 23 liggja mörkin í hnitpunkt 24 við Þjóðveg nr. 61.

KAFLI 3.3 VIÐLEGUKANTUR OG HAFNARAÐSTAÐA

Fyrir breytingu: Viðlegukantur má vera allt að 80 m langur.

Hafnaraðstaða skal aðgangsstýrð, vöktuð og mörkuð samkvæmt lögum nr. 50/2004 um siglingavernd. Markmið laganna er að vernda flutningaskip, farþegaskip og hafnaraðstöðu fyrir hryðjuverkum eða ólögætum aðgerðum. Einnig að gæta þess að hryðjuverkamönnum og búnaði til hryðjuverka verði ekki smyglað um borð í skip til að fremja hryðjuverk hjá þriðja aðila. Ákvæði laganna byggjast á alþjóðasamþykktum SOLAS 1974 og ISPS (Kóði-A og Kóði-B).

Eftir breytingu: Viðlegukantur má vera allt að 80 m langur. Auk þess er gert ráð fyrir viðlegustað með niðurreknum staurum sunnan við viðlegukant.

Hafnaraðstaða skal aðgangsstýrð, vöktuð og mörkuð samkvæmt lögum nr. 50/2004 um siglingavernd. Markmið laganna er að vernda flutningaskip, farþegaskip og hafnaraðstöðu fyrir hryðjuverkum eða ólögætum aðgerðum. Einnig að gæta þess að hryðjuverkamönnum og búnaði til hryðjuverka verði ekki smyglað um borð í skip til að fremja hryðjuverk hjá þriðja aðila. Ákvæði laganna byggjast á alþjóðasamþykktum SOLAS 1974 og ISPS (Kóði-A og Kóði-B).

KAFLI 3.4 LÓÐIR

Fyrir breytingu: Á skipulagssvæðinu eru skilgreindar þrjár lóðir, sjá Tafla 3-1.

Tafla 3-1 Lóðir á skipulagssvæðinu

Lóð	Landnotkun	Stærð m ²	Nýtingarhlutfall án kjallara	Hámark byggingarmagn m ²
Lóð 1	Hafnsækin starfsemi / iðnaður	32.056	0,35	11.200
Langeyrvæturvegur 2a	Geymslusvæði	1.460	0	0
Langeyrvæturvegur 2	Athafnalóð	3.825	0,3	1148

Eftir breytingu: Á skipulagssvæðinu eru skilgreindar þrjár lóðir, sjá Tafla 3-1.

Tafla 3-2 Lóðir á skipulagssvæðinu

Lóð	Landnotkun	Stærð m ²	Nýtingarhlutfall án kjallara	Hámark byggingarmagn m ²
Lóð 1	Hafnsækin starfsemi / iðnaður	35.128	0,35	11.200
Langeyrvæturvegur 2a	Geymslusvæði	1.460	0	0
Langeyrvæturvegur 2	Athafnalóð	3.825	0,3	1148

KAFLI 3.4.1 Lóð 1

Fyrir breytingu: Landnotkun er hafnar- og iðnaðarsvæði. Lóðin er ætluð fyrir kalkþörungaverksmiðju. Útbúa má 1.655 m² hráefnislón og setþró allt að 600 m².

Byggingar skal staðsetja innan skilgreinds byggingareits. Heimilt er að byggja eftirfarandi mannvirki:

A: Verksmiðjubygging. Grunnflötur má vera hámark 9.000 m², hámarkshæð bygginga má vera 20,0 m yfir frágengnu yfirborði lóðar. Hæsti punktur á skorsteini má mest vera 2,0 m frá hæsta hluta þaks.

B: Grófgeymsla. Grunnflötur má vera hámark 1.400 m²

C: Skrifstofu- og starfsmannahúsnæði á einum til tveimur hæðum. Grunnflötur má vera hámark 400 m².

Eftir breytingu: Landnotkun er hafnar- og iðnaðarsvæði. Lóðin er ætluð fyrir kalkþörungaverksmiðju.

Mannvirki skal staðsetja innan skilgreinds byggingareits. Heimilt er að byggja eftirfarandi mannvirki:

Byggingarreitur A:

A: Verksmiðjubygging. Grunnflötur má vera hámark 9.000 m², hámarkshæð bygginga má vera 20,0 m yfir frágengnu yfirborði lóðar. Hæsti punktur á skorsteini má mest vera 2,0 m frá hæsta hluta þaks.

B. Grófgeymsla. Grunnflötur má vera hámark 1.400 m².

C: Skrifstofu- og starfsmannahúsnæði á einni til tveimur hæðum. Grunnflötur má vera hámark 400 m².

Byggingarreitur B:

Útbúa má hráefnisþrær, hráefnislón og setþrær/setlón innan byggingarreits B sem er 5183 m². Hámarkshæð þessarar mannvirkja má vera 10,0 m yfir frágengnu yfirborði lóðar.

4 UMHVERFISMAT

4.1 MATSSKYLDA ÁÆTLUNAR

Deiliskipulagsbreytingin er unnin í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og lög um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Í umhverfismati fyrir gildandi aðalskipulag og deiliskipulag er fjallað um áhrif landfyllingar og kalkþörungaverksmiðju. Hér er fjallað um áhrif fyrirhugaðra breytinga við Langeyri.

Framkvæmdir tengdar deiliskipulagsbreytingunni eru ekki háðar mati á umhverfisáhrifum framkvæmda samkvæmt lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Fyrirhuguð höfn á landfyllingunni er matsskyld framkvæmd samkvæmt fyrrnefndum lögum. Fyrir liggur matsskýrsla Íslenska kalkþörungafélagsins um efnisnám kalkþörungasetts úr Ísafjarðardjúpi. Þar er lítillega fjallað um áhrif verksmiðju, eins og greint er frá í aðalskiplagi Súðavíkurhrepps.⁶

4.2 VIÐMIÐ OG VÍSAR

Í umhverfismati áætlana er notast við umhverfisviðmið til að meta umfang og vægi áhrifa sem áætlunin kann að valda. Umhverfisviðmiðin eru birt í töflu 4-1 á næstu blaðsíðu en þar eru einnig tilgreindir vísar og tengsl við umhverfisþætti. Viðmiðin eru byggð á heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun.⁷ Sérstaklega er tekið mið af heimsmarkmiðum sem valin hafa verið sem forgangsmarkmið íslenskra stjórnvalda og hafa augljós tengsl við skipulagsgerð.⁸ Einnig er byggt á Landsskipulagsstefnu 2015-2026⁹ og öðrum áætlunum á landsvísu sem marka stefnu um landnotkun.

Í umhverfismatinu er lagt mat á það hvort skipulagið eða einstakir hlutar þess styðji umhverfisviðmiðin eða gangi gegn þeim. Við framkvæmd matsins eru lagðar fram matsspurningar sem vísa til umhverfisviðmiðanna (tafla 4-2).

⁶ Íslenska kalkþörungafélagið, 2019

⁷ Stjórnarráð Íslands, 2020a

⁸ Stjórnarráð Íslands, 2020b

⁹ Skipulagsstofnun, 2016

Tafla 4-1. Umhverfisviðmið, umhverfisvísar og umhverfisþættir sem byggt er á í umhverfismati.^{10 11}

Umvhverfisviðmið	Umvhverfisvísar	Umvhverfisþættir
<p><i>Borgir og bæir umfaðmi alla þjóðfélagshópa, séu örugg og sjálfbær og með viðnámsþol gagnvart breytingum</i></p> <p>Tryggja öllum fullnægjandi og öruggt húsnæði á viðráðanlegu verði og grunnþjónustu. Gefa öllum kost á að ferðast með öruggum, sjálfbærum og aðgengilegum ferðamátum á viðráðanlegu verði. Bæta umferðaröryggi og almenningssamgöngur. Standa vörð um náttúruminjar og menningararfleifð. Draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum í þéttbýli, með áherslu á loftgæði og meðhöndlun úrgangs. Nýta skipulag til að styðja jákvæð efnahags-, félags- og umhverfisleg tengsl milli þéttbýlis og dreifbýlis.</p> <p>Byggt á Heimsmarkmiðum SP og Landsskipulagsstefnu</p>	<p>Ferðamátar, umferðarslys, íbúar, íbúðir, verndarsvæði, hljóðstig, loftgæði, ástand lífríkis og vistkerfa</p>	<p>Íbúar, heilbrigði manna, menningarverðmæti, lífríki, líffræðileg fjölbreytni, landslag, jarðmyndanir, jarðvegur, vatn, loft, loftslag, náttúruhamfarir, efnisleg verðmæti</p>
<p><i>Vernda, endurheimta og styðja sjálfbæra nýtingu vistkerfa á landi</i></p> <p>Tryggja varðveislu, endurheimt og sjálfbæra nýtingu vistkerfa á landi og í ferskvatni og þjónustu þeirra, sérstaklega skóga, votlendis, fjallendis og þurrlendis í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar. Endurheimta land og jarðveg og vinna að sjálfbærri gróðurframvindu. Grípa til aðgerða til að koma í veg fyrir landnám og draga úr áhrifum ágengra framandi tegunda á vistkerfi á landi og í vatni.</p> <p>Byggt á Heimsmarkmiðum SP og lögum um náttúruvernd</p>	<p>Líffræðileg fjölbreytni, gróðurfar, fuglalíf, verndarsvæði</p>	<p>Íbúar, heilbrigði manna, lífríki, líffræðileg fjölbreytni, landslag, jarðmyndanir, jarðvegur, vatn, loftslag, náttúruhamfarir</p>
<p><i>Grípa til aðgerða til að berjast gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra</i></p> <p>Auka viðbragðsáætlanir og forvarnir við vá af völdum loftslagsbreytinga og náttúruhamfara. Stuðla að orkuskiptum í samgöngum og kolefnisbindingu. Stuðla að öryggi almennings gagnvart náttúruvá og loftslagsbreytingum.</p> <p>Byggt á Heimsmarkmiðum SP, Landsskipulagsstefnu og Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum</p>	<p>Binding kolefnis, losun kolefnis, hækkun sjávarborðs, sjávarflóð</p>	<p>Íbúar, heilbrigði manna, lífríki, líffræðileg fjölbreytni, jarðvegur, vatn, loft, loftslag, náttúruhamfarir, efnisleg verðmæti</p>
<p><i>Varðveita umhverfi hafsins og auðlindir þess og nýta það á sjálfbæran hátt</i></p> <p>Draga úr mengun sjávar, einkum frá starfsemi á landi. Stuðla að heilbrigðu umhverfi hafsins með því að vernda og stjórna nýtingu á vistkerfum sjávar og strandsvæða og koma í veg fyrir veruleg neikvæð áhrif, styrkja viðnámsþol og endurheimta vistkerfi. Vinna gegn súrnun sjávar.</p> <p>Byggt á Heimsmarkmiðum SP og lögum um náttúruvernd</p>	<p>Ástand sjávar, verndarsvæði, mengun</p>	<p>Íbúar, lífríki, líffræðileg fjölbreytni, vatn, loftslag, náttúruhamfarir, efnisleg verðmæti</p>

¹⁰ Stuðst var við Lýsingu fyrir Landsskipulagsstefnu fyrir loftslag, landslag og lýðheilsu (viðauki við Landsskipulagsstefnu 2015-2026). Sjá Skipulagsstofnun, 2016.

¹¹ Nánari tilvísanir í Heimsmarkmið, Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum, Velferð til framtíðar og Menningarstefnu í mannvirkjagerð er að finna í heimildaskrá í viðauka.

Umhverfisviðmið	Umhverfisvísar	Umhverfisþættir
<p><i>Stuðla að verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi</i></p> <p>Stuðla að varðveislu og vernd náttúru- og menningarminja, sem felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu. Staðsetning og hönnun nýrra mannvirkja taki mið af byggingarhefðum, náttúru, landslagi og staðháttum.</p> <p>Byggt á Landsskipulagsstefnu, lögum um náttúruvernd, lögum um menningarminjar, Velferð til framtíðar og Menningarstefnu í mannvirkjagerð: Stefnu íslenskra stjórnvalda í byggingarlist</p>	<p>Fágæti landslags, ásýnd lands, menningarminjar, fornleifaskráning, náttúruminjar, röskun minja og verðmæta</p>	<p>Íbúar, menningarverðmæti, lífríki, líffræðileg fjölbreytni, landslag, jarðmyndanir, loftslag, náttúruhamfarir, efnisleg verðmæti</p>
<p><i>Stuðla að sjálfbærum hagvexti og góðum atvinnutækifærum fyrir alla</i></p> <p>Viðhalda hagvexti í samræmi við aðstæður. Draga úr hagvexti sem gengur á umhverfið. Stuðla að samkeppnishæfni og eflingu samfélags og atvinnulífs. Stuðla að sjálfbærri ferðaþjónustu sem skapar störf og leggur áherslu á staðbundna menningu og framleiðsluvörur</p> <p>Byggt á Heimsmarkmiðum SP og Landsskipulagsstefnu</p>	<p>Hagvöxtur, íbúafjöldi, staða og fjölbreytni atvinnulífs</p>	<p>Íbúar, heilbrigði manna, efnisleg verðmæti</p>

Tafla 4-2. Viðmið og matsspurningar til að greina hvort deiliskipulagsbreytingin styður eða vinnur gegn umhverfisviðmiðunum.

Viðmið	Matsspurningar
Borgir og bæir umfaðmi alla þjóðfélagshópa, séu örugg og sjálfbær og með viðnámsþol gagnvart breytingum	Hefur stefnan áhrif á umhverfi þéttbýlisins og gæði byggðarinnar, svo sem heilbrigði manna? Hvaða áhrif hefur stefnan m.t.t. náttúruvár og mengunar?
Varðveita umhverfi hafsins og auðlindir þess og nýta það á sjálfbæran hátt	Hvaða áhrif hefur stefnan á umhverfi hafsins og auðlindir þess?
Stuðla að verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi	Styður stefnan markmið um að staðsetning og hönnun nýrra mannvirkja taki mið af náttúru, landslagi og staðhátum? Hefur stefnan í för með sér röskun á fornleifum eða svæðum þar sem eru merkar menningarminjar? Hefur stefnan áhrif á og raskar fágætum landslagsheildum eða breytir ásýnd lands?
Stuðla að sjálfbærum hagvexti og góðum atvinnutækifærum fyrir alla	Stuðlar stefnan að atvinnuuppbyggingu á svæðinu?
Vernda, endurheimta og styðja sjálfbæra nýtingu vistkerfa á landi	Hefur stefnan áhrif á svæði þar sem eru merkar náttúruminjar sem njóta verndar. T.d. minjar á náttúruminjaskrá og minjar sem njóta verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga eða alþjóðlegum samningum?
Grípa til aðgerða til að berjast gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra	Hefur stefnan áhrif á loftslagsmál, losun gróðurhúsalofttegunda og/eða viðbrögð við loftslagsbreytingum?

4.3 AÐFERÐIR VIÐ UMHVERFISMAT OG FRAMSETNING NIÐURSTAÐNA

Í umhverfismatinu er stuðst við þær upplýsingar sem fyrir liggja um grunnástand umhverfisins og líkleg umhverfisáhrif skipulagsbreytingarinnar metin.

Í umhverfismati fyrir gildandi aðalskipulag og deiliskipulag er fjallað nánar um áhrif landfyllingar og kalkþörungaverksmiðju. Íslenska kalkþörungafélagið hefur látið vinna fornleifarannsókn á svæðinu¹² og auk þess hefur Náttúrustofa Vestfjarða unnið að frekari umhverfisránnsóknum í tengslum við fyrirhugaðar framkvæmdir.¹³ Markmið rannsóknanna var að kanna hvaða fuglar, gróður, þörungar og smádýr í fjöru og í hafsbotni finnast á svæðinu, hver þéttleiki þeirra er og hvort þar sé að finna sjaldgæfar tegundir. Styrkur steinefna, snefilefna og þungmálma var mældur í jarðvegi, gróðri, í sjó og á hafsbotni. Auk þess var selta, hitastig, dýpi, súrefni, blaðgræna og grugg mælt í sjó. Niðurstöður rannsóknarinnar verða nýttar sem bakgrunnsgögn. Fjallað er um þessar rannsóknir í töflu 4-4.

Stuðst er við vægiseinkunnir við mat á valkostum og einstökum þáttum skipulagsins. Vægiseinkunnirnar byggja á leiðbeiningum Skipulagsstofnunar eins og sjá má í töflu 4-3.¹⁴

Tafla 4-3. Vægiseinkunn fyrir mat á umhverfisáhrifum áætlunarinnar.

Vægiseinkunn	Skýringar
++	Veruleg jákvæð áhrif. Tillaga að stefnu eða framkvæmd styður viðkomandi umhverfisviðmið og stuðlar að verulega jákvæðri breytingu á umhverfinu.
+	Jákvæð áhrif. Tillaga að stefnu eða framkvæmd styður viðkomandi umhverfisviðmið.
0	Engin eða óveruleg áhrif / Á ekki við. Tillaga að stefnu eða framkvæmd hefur engin, lítil eða óljós tengsl við viðkomandi umhverfisviðmið.
-	Neikvæð áhrif. Tillaga að stefnu eða framkvæmd vinnur gegn eða gengur þvert á viðkomandi umhverfisviðmið.
--	Veruleg neikvæð áhrif. Tillaga að stefnu eða framkvæmd vinnur gegn eða gengur þvert á viðkomandi umhverfisviðmið og stuðlar að verulega neikvæðri breytingu á umhverfinu.
?	Óvissa um áhrif / Vantar upplýsingar. Óvíst er eða háð útfærslu hvort tillaga að stefnu eða framkvæmd styður eða vinnur gegn viðkomandi umhverfisviðmiði.

¹² Ragnar Edvardsson, 2021

¹³ Cristian Gallo o.fl., 2021

¹⁴ Skipulagsstofnun, 2007.

4.4 STEFNUKOSTIR

Eftirfarandi valkostir eru metnir í umhverfismatinu.

- ✓ Núll-kostur

Ekki verður af stækkun iðnaðarsvæðis innan Langeyrar. Deiliskipulagið breytist ekki.

- ✓ Stækkun iðnaðarsvæðis

Stækkun iðnaðarsvæðis innan Langeyrar, sbr. þá lýsingu sem sett er fram hér.

4.5 ÁHRIF DEILISKIPULAGSBREYTINGAR

Í töflunni hér að neðan eru umhverfisáhrif valkosta metin m.t.t. umhverfisviðmiða.

Tafla 4-4. Mat á umhverfisáhrifum tveggja valkosta vegna stækkunar iðnaðarsvæðis innan Langeyrar.

Umhverfisviðmið/matsspurning	Núll-kostur	Stækkun iðnaðarsvæðis
<p>Borgir og bæir umfaðmi alla þjóðfélagshópa, séu örugg og sjálfbær og með viðnámsþol gagnvart breytingum.</p> <p>Hefur stefnan áhrif á umhverfi þéttbýlisins og gæði byggðarinnar, svo sem heilbrigði manna?</p> <p>Hvaða áhrif hefur stefnan m.t.t. náttúruvár og mengunar?</p>	<p>Ryk og hávaðamengun fylgja vinnslu kalkþörungasetts. Í aðal- og deiliskipulagi er gert ráð fyrir grófgeymslu sem ætlað er að fyrirbyggja fok. Þar segir einnig að starfsemin skuli uppfylla ákvæði í reglugerð um hávaða. Ákvæði um útblástur frá þurrkurum eru þau sömu og í sambærilegri verksmiðju á Bíldudal.</p> <p>Í gildandi skipulagi eru sett eru ákvæði um ásýnd svæðisins, m.a. um gróðursetningu trjáa, lýsingu og aðrar mótvægisáðgerðir.</p> <p>Verksmiðjan breytir ásýnd Langeyrar en hún verður þó ekki mjög sýnileg frá þéttbýlinu.</p> <p>Uppbygging á iðnaðarsvæði er utan skilgreindra ofanflóðahættusvæða.</p> <p>Landfyllingin stendur lágt en aðstæður eru góðar m.t.t. sjávarflóða og ágangs sjávar.</p>	<p>Ekki verða breytingar á dreifingu ryks og hávaðamengunar vegna verksmiðjunnar. Þó má segja að með stækkun iðnaðarsvæðis aukist sveigjanleikinn almennt til að draga úr neikvæðum áhrifum starfseminnar með mótvægisáðgerðum.</p> <p>Stækkun landfyllingar hefur óveruleg áhrif á ásýnd svæðisins, þar sem sýnileikinn breytist ekki mikið og stækkunin nær til sömu landslagseiningar og í núll-kosti.</p> <p>Breytingarsvæðið sem hér er til umræðu er utan skilgreindra ofanflóðahættusvæða. Aðstæður m.t.t. sjávarflóða og ágangs sjávar eru góðar.</p> <p>Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.</p>
	-	-

<p>Tafla 4-4, framhald</p> <p>Varðveita umhverfi hafsins og auðlindir þess og nýta það á sjálfbæran hátt.</p> <p>Hefur stefnan áhrif á umhverfi hafsins og auðlindir þess?</p>	<p>Í gildandi deiliskipulagi er gert fyrir setþró (setlóni) til að koma í veg fyrir að set berist til sjávar frá hráefnislóni með tilheyrandi gruggmyndun í sjó.</p> <p>Landfyllingin veldur óhjákvæmilega röskun á hafsbotninum og nánasta umhverfi. Á framkvæmdasvæðinu eru fjöruvistgerðir með hátt verndargildi og þar er talsvert fuglalíf og mikilvæg fæðusvæði fugla.</p> <p>Búast má við að áhrif landfyllingarinnar á sjávarbotninn og lífríki sjávar verði tímabundin og að umhverfið nái jafnvægi fljótt eftir framkvæmdirnar.¹⁵</p> <p>Rannsóknir Náttúrustofu Vestfjarða sýna að landfyllingin muni valda óverulegum áhrifum á gróður, fuglalíf, fjörur og grunnsævi. Það er einkum vegna þess að hið raskaða svæði er lítið að umfangi.¹⁶</p> <p>Fjallað er um áhrif efnisnáms kalkþörungasetts í umhverfismati Íslenska Kalkþörungafélagsins frá árinu 2019.¹⁷</p>	<p>Stækkun iðnaðarsvæðisins á Langeyri er einkum gerð til að stækka hráefnissvæðið svo koma megi fyrir hráefnisþró og hráefnislóni ásamt setþró (setlóni). Hráefnisþrónum er ætlað að hindra enn frekar að set berist til sjávar með tilheyrandi mengun og röskun á lífríki sjávar.</p> <p>Stærri landfylling veldur meiri röskun á sjávarbotni og fjörunni en stækkunin er óveruleg og henni fylgja þau jákvæðu umhverfisáhrif sem lýst er hér að ofan. Nánari upplýsingar má finna í rannsókn Náttúrustofu Vestfjarða.¹⁸</p> <p>Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.</p>
	-	-

¹⁵ Verkís, 2021

¹⁶ Cristian Gallo o.fl., 2021

¹⁷ Íslenska Kalkþörungafélagið, 2019

¹⁸ Cristian Gallo o.fl., 2021

<p>Tafla 4-4, framhald</p> <p>Stuðla að verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi.</p> <p>Styður stefnan markmið um að staðsetning og hönnun nýrra mannvirkja taki mið af náttúru, landslagi og staðháttum?</p> <p>Hefur stefnan í för með sér röskun á fornleifum eða svæðum þar sem eru merkar menningarminjar?</p> <p>Hefur stefnan áhrif á og raskar fágætum landslagsheildum eða breytir ásýnd lands?</p>	<p>Við útfærslu kalkþörungaverksmiðju í deiliskipulagi og aðalskipulagi var tekið tillit til náttúru, landslags og staðháttu. Sett voru ákvæði til að milda áhrif á þessa þætti.</p> <p>Í gildandi skipulagsáætlunum kemur fram að búast megi við að fornminjar í sjó verði fyrir áhrifum með tilkomu landfyllingarinnar. Lagt var til að gerðir yrðu könnunarskurðir í samræmi við umsagnir við aðalskipulagið.</p> <p>Fornleifaskráning vorið 2021 staðfestir að talsverðar minjar er að finna á sjávarbotni á fyrirhuguðu framkvæmdarsvæði, m.a. hvalbein.¹⁹ Mest áberandi eru minjar eftir veru norskra hvalveiðimanna á seinni hluta 19. aldar. Þær hafa mikið verndargildi og hvalbeinin hafa mikið fræðilegt gildi.</p> <p>Stefnan hefur ekki áhrif á fornminjar á landi.</p> <p>Stefnan hefur áhrif á ásýnd svæðisins en leiðir ekki til röskunar á fágætum landslagsheildum, sbr. fyrirbyggjandi umhverfismat aðalskipulagsins.</p>	<p>Samkvæmt fornleifaskráningu við Langeyri er ekki vitað um fornminjar á fyrirhuguðu stækkunarsvæði landfyllingarinnar en þó má búast við minjum þar fyrir utan.²⁰ Flestar minjarnar finnast norðar og nær Langeyri. Stækkun iðnaðarsvæðisins hefur því óveruleg áhrif á fornminjar. Breytingin hefur ekki áhrif á fornminjar á landi við Langeyri.</p> <p>Stækkun landfyllingarinnar er óveruleg og hefur lítil áhrif á ásýnd, umfram það sem búast má við í núll-kosti.</p> <p>Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.</p>
<p>Stuðla að sjálfbærum hagvexti og góðum atvinnutækifærum fyrir alla.</p> <p>Stuðlar stefnan að atvinnu-uppbyggingu á svæðinu?</p>	<p>Stefnan hefur jákvæð áhrif á atvinnulíf, m.a. fjölgun starfa sem tengjast kalkþörungaverksmiðjunni. Gera verður ráð fyrir lítills háttar neikvæðum áhrifum á ferðapjónustu vegna ásýndarbreytinga.</p>	<p>Breytingin hefur ekki bein áhrif á fyrirhugaða atvinnuuppbyggingu en veitir þó meira svigrúm til útfærslu á iðnaðarsvæðinu á Langeyri, m.a. til mótvægisáðgerða. Breytingin leiðir því til minni setmengunar í sjó og dregur því úr neikvæðum áhrifum á fiskeldi í Álftafirði.</p>

¹⁹ Ragnar Edvardsson, 2021

²⁰ Ragnar Edvardsson, 2021

		Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.
	++	++
<p>Tafla 4-4, framhald</p> <p>Vernda, endurheimta og styðja sjálfbæra nýtingu vistkerfa á landi</p> <p>Hefur stefnan áhrif á svæði þar sem eru merkar náttúruminjar sem njóta verndar. T.d. minjar á náttúruminjaskrá og minjar sem njóta verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga eða alþjóðlegum samningum?</p>	<p>Skipulagið hefur ekki áhrif á náttúruminjar á landi sem njóta verndar.</p>	<p>Breytingin hefur ekki áhrif á náttúruminjar á landi sem njóta verndar.</p> <p>Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.</p>
	0	0
<p>Grípa til aðgerða til að berjast gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra</p> <p>Hefur stefnan áhrif á loftslagsmál, losun gróðurhúsalofttegunda og/eða viðbrögð við loftslagsbreytingum?</p>	<p>Gert er ráð fyrir að þurrkun kalkþörungasettsins verði knúin með própangasi þar sem ekki er næg raforka tiltæk í Súðavík. Gasnotkunin mun auka losun gróðurhúsalofttegunda. Áhrifin verða tímabundin eða þar til hægt verður að tryggja nægt framboð af raforku og tengja þurrkara verksmiðjunnar við raforkukerfið.</p>	<p>Breytingin hefur ekki önnur áhrif en tilgreind eru í gildandi skipulagi. Áhrifin verða því þau sömu og í núll-kosti.</p> <p>Stefnan hefur óveruleg áhrif á aðra umhverfisþætti.</p>
	-	-

4.6 NIÐURSTAÐA

Deiliskipulagsbreytingin mun hafa lítil áhrif á þá umhverfisþætti sem lagðir eru til grundvallar í matinu. Áhrif stækkunar landfyllingar og iðnaðarsvæðis verða óveruleg. Stærri landfylling mun hafa sambærileg áhrif og sú landfylling sem gert er ráð fyrir í gildandi deiliskipulagi (núll-kostur í töflu 4-4). Nýjar rannsóknir á fornleifum og náttúrufari svæðisins, sem ekki lágu fyrir við gerð deiliskipulagsins, leiða til þessarar niðurstöðu. Stækkun iðnaðarsvæðisins hefur jákvæð áhrif að því leyti að aukið svigrúm verður til mótvægisáðgerða, m.a. til að hindra að set berist til sjávar.

4.7 EFTIRFYLGNI OG VÖKTUN

Í gildandi deiliskipulagi eru ákvæði um vöktun og eftirfylgni vegna mögulegra áhrifa fyrirhugaðra framkvæmda innan Langeyrar. Vakta skal m.a. ryk, hljóðmengun, efnasamsetningu og svifagnir í sjó. Rannsóknir Náttúrustofu Vestfjarða má nýta sem bakgrunnsgögn og auk þess liggur nú fyrir fornleifaskráning. Framkvæmdaleyfi mun taka mið af fyrirbyggjandi rannsóknum og verður leitað eftir samvinnu við Minjastofnun við leyfisveitingar. Skipulagsbreytingin kallar ekki á breytingar á áformum um vöktun svæðisins.

5 HEIMILDIR

Aðalskipulag Súðavíkurhrepps 2018-2030, greinargerð og uppdráttur.

Cristian Gallo, Hulda Birna Albertsdóttir, Sigurlaug Sigurðardóttir og Sigurður Halldór Árnason, 2021. *Umhverfisathuganir í Álftafirði. Rannsóknir í tengslum við fyrirhugaða landfyllingu og Kalkþörungaverksmiðju á Langeyri. Unnið fyrir Súðavíkurhrepp. Nóvember, 2021.*

Íslenska kalkþörungafélagið, 2019. *Efnismán kalkþörungasetts í Ísafjarðardjúpi. Matsskýrsla. Sótt 9. nóvember af*
<https://www.skipulag.is/media/attachments/Umhverfismat/1515/201606057%20-%20Efnisn%C3%A1m%20kalk%C3%BE%C3%B6rungasetts%20%C3%AD%20%C3%8Dsafjar%C3%B0ardj%C3%BApi.pdf>

Loftmyndir, 2020. *Loftmynd tekin af Lofmyndum ehf.*

Mennta- og menningarmálaráðuneyti, 2014. *Menningarstefna í mannvirkjagerð: Stefna íslenskra stjórnvalda í byggingarlist. Sótt 4. september 2021 af* <https://www.stjornarradid.is/>

Ragnar Edvardsson, 2021. *Fornleifarannsóknir vegna tilvonandi framkvæmda við Langeyri í Álftafirði.*

Skipulagsstofnun, 2007. *Leiðbeiningar um umhverfismat áætlana. Sótt 6. september 2021 af* <http://www.skipulag.is/media/pdf-skjol/aaetlanamat.pdf>

Skipulagsstofnun, 2016. *Landsskipulagsstefna 2015–2026 ásamt greinargerð. Sótt 28. ágúst 2021 af* <http://www.landsskipulag.is/>

Stjórnarráð Íslands, 2020a. *Heimsmarkmiðin. Sótt 25. ágúst 2021 af* <http://heimsmarkmidin.is/>

Stjórnarráð Íslands, 2020b. *Heimsmarkmiðin. Forgangsmarkmið ríkisstjórnarinnar. Sótt 25. ágúst 2021 af*
<https://www.stjornarradid.is/verkefni/utanrikismal/throunarsamvinna/heimsmarkmidin/forgangsmarkmid-rikisstjornarinnar/>

Umhverfisráðuneytið, 2010. *Velferð til framtíðar: Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi - Áherslur 2010-2013. Sótt 5. september 2021 af*
<https://www.stjornarradid.is/>

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, 2018. *Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum 2018 – 2030. Fyrsta útgáfa, september 2018. Sótt 5. september 2021 af*
<https://www.stjornarradid.is>

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, 2021. *Í ljósi loftslagsvárs. Stefna um aðlögun að loftslagsbreytingum. September 2021.*

Verkís, 2021. *Dýpkun við Sundabakka á Ísafirði. Mat á umhverfisáhrifum. Matsskýrsla. Unnið fyrir Hafnir Ísafjarðarbæjar og Vegagerðina. Mars, 2021.*

Vestfjarðarstofa, 2019. *Sóknaráætlun Vestfjarða. Sótt 12. september 2021 af* https://www.vestfiridir.is/static/files/Soknaraaetlun/vestfjardastof-_soknaraaetlun-2020-2024.pdf